

**Verhalen
in het dialect 6**

Martin Wichink

Veurwoord.

As heel jong is Martin Wichink begunn met ut schriem van verhaalen.

Ut gaf hem de meugelijkheid um tiedens ut schrijven zich terugge te trekken in zien eigen deur letters en woorden gevisualiseerde wereld.

Disse “verzameling verhaalen” is un bundeling “ongesleppen” emoties uut ut dagelijkse laeven, vormmegeem in verhalen en gedichten van disse prieswinnende auteur.

Disse prachtige saamgestelde bundel van Martin’s meest toonaangeemde teksten, geeft de laezer un verfrissende unieke kiek op de wereld.

Disse verhalen is ut zesde verzamelingsbundel welke op disse maniere in openbaarheid kump en is ontstaone uut zijn passie veur schriem.

Martin Wichink.

Inhoud van disse verzameling verhalen:

Klokken.

Hoarle en de klokken, al joarenlang kent ut hier al zien nut. Loat der noe un old verhaal oppedökken wenne.

Manneke Pis.

As ie noe denkt dat det alleene in Brussel bestiet, dan heb ie ut mis. Heb der in Hoarle ok ene ontdekt.

Oojervaars bekijken.

Op oonse vekaansie zaang wie der heel völle. Hier leas ie der un verhaal oaver.

Snee op stroate.

As der un bettie snee valt, bint de gevolgen nie te oaverziene. Kiek ma of ie der wat met kunt.

Stöppels op ut laand.

Oaver ut harde leaven van mais op ut laand. Ut mut in zien korte leaven heel wat deurstoane.

Wens oe völle wille bie ut leazen van disse verhalen.

Klokken.

Heb ie ut nie'je joar al goed inne luud? Nou ikke weh en wens jullie allemoal dan ok ut beste veur ut joar 2020.

Ma is kieken wat ut dit joar allemoal zal brengen.

De klokke hef gelieke um middernacht e'sloane, dus wie bint e'waarskuuwd. Alle drie klokken gingen em te keer en kwaamp boam ut vuurwark uut, ma det duurn nie lange.

Normaal heur ie eene klokke sloan veur de tied watte an mut geem. Doarnoast heb ik ok nog un klokke veur as der eene oaverleene is. Dit kan bie un begravenis wenne, ma ok um elf uur s'mons as der eene uut oons dorp is oaverleene. Snel kan ut nie'js in Hoarle dan ok rondgoane. Op zig ok niks mis met, want det hoald oons betrokken bie de samenleving.

Ut vroolekst wut ik as alle drie klokken tegelieke luud veur un misse of bie un trouwerie'je of zo. Deurdat ze verskilt van greute, goat ze nie allemoal tegelieke. Of is oe det nog noajt oppevaln. Dan zol ik de volgende keer ma is goed goan luusteren.

Aj goed luusterd, dan heur ie ut tempo van de klokken noar mekaare toe goane en veur een tel bienoa gelieke sloan, um dan weer van mekaare weg te lopen. Em

later gebeurt dit nog weh un keer. Det vind ik mooi um te heuren.

Noe hebt un paar droadnagels un oald miesteerie nie'j leam innebloazen, want der is gin pastoor hier, die ut ontkent of bevestigd. Um un verzunken karke helemoal uut te graam, giet ok mie oarig verre. Dan muj heel Hoarle dreuge leng en det giet nie.

Tog geleuf ik weh dat der un kern van woarheid in zit. As de klokken twaalf uur mut sloane, dan denk ik weh is noa de laatste slag, ik heure un vage slag as laatste. Is det noe un slag of nie. Dan zol det nummer dertien wenne, ma det geleuf ik nie. De klokken bint teengwoordig goed diegietaal offestelt en die maakt gin fouten. Dan denk ik dat det meer un leste groet uut ut moeras is, aans kan ik ut niet verkloaren.

Ma goed dat den geest dan mooi in de flesse zit, dan kuj der in gezelschap nog is oaver proaten.

Proost kjals.

Manneke Pis.

Ie ziet ze steeds vaaker, un kopie van Manneke Pis uut Brussel bie water ornamenten stoane. Stromend water in de tuin sprekt steeds meer mensen an. Noe muj natuurlek weh uut kieken veur alg in de spuulbak, aans krieg ie verstoppingen. Det kun ie cheemies weh hennig oplossen en doar hoef ie nie veur na ut ziekhuus hen. Det is mooj zeg ie... nou joa en nee.

Woar ik muujte met hep is ut wildplassen. Woar ie un bekeuring veur kunt kriegn. Viemzeumtig euro is ut noe geleuf ik.

Denke zelf dat Manneke Pis doar nog noojt un stuuver veur betaald hef, umdatte zelfs geld op leaverd. Al die kopie-jen kun in de tuin ok gewoon hun gang goane. Stoa ie zelf wild te pissen, dan muj uutkieken daj nie betrapt wut. Tis eigenlek te gek veur woorden aj det goed noa goat. Wild doeje ut eigenlek a nie, want ie hoald um goed vaste, zodat ie nie oaver of in oene eigen skoene wilt pissen. Vaake doeje det in de vrieje natuur, waor gin diksies bint en alleene as de nood ut hoogst is. Verder wul ie ok nie in de bokse pissen.

Loop ie noe bevoorbeeld is in un stad. Probeer ie dan ma is snachs an te bell'n bie wildvremde luu. Die stuurt oe a snel de polietsie op oen dak, umdaj ma op de belle blijft drukken. Wus ie dat ie doarveur un bekeuring van honderdveertig euro kunt kriegn veur orde verstoring. Aj dan tog un oaverweaging mut maak'n, dan kuj tog better wild goan pissen... lek mie. Det is in ieder geval un stuk goedkooper.

Ma wat aj op elke hoek un diksie zoln zetten. Det zol denk ik un hoop illegaale muurskilderiejen skeln. Ok plakkaaten kun ie doar mooj opplakken, in plaase met hardboard an de lanteernpoal.

Zo ziej ma weer, oaveral is un oplossing veur te bedenken. As ut der op an kump, kuj oaveral weh oaver iets te zeiken hem.

Oojevaars bekiekn.

Wat roekt ut toch altied weer lekker as de boer'n op ut laand hun gröss ant mei-jn bint. Doarna mut ut dreugn, wut ut e'schud en mut ut opnie-j dreugn. Dan wut ut tied um ut bie mekaare te rapen tut kleine heupies in un lang spoor. Ut wut dan oppe raapt veur persvoer of um der heuibaaln van te maakn. Ut opsloan is dan de leste stap. In un heuschure of op un barg veur persvoer.

Op oonse vekaansie was det nie aans. Alleen met ut verschil dat doar völle oojevaars waan. Op hoge poaln, ma ok weh op aandere plekken. Want zovölle oojevaars poaln heb wie niet e'zeene.

Ma ik dwaale un bettie of. As de boer'n op ut laand hun gedreugde gröss ant opraapn waan, dan leupn doar de oojevaars heel parmantig achter an. Wegspringende moezen en kikkers han zo gin kaans um te ontsnappen bie disse pientere bieste.

Ergens aans zag ie ze ok gewoon tussen de groazende koejn loop'n en pikken in ut lange gröss. Zo scharrelt zie hun porsie en die veur hun wichters mooj bie

mekaare. Want ok die lust nog weh un bettie, veurdat ze zelf uut vliegt en op eigen beene stoat.

Aj te dich bie hun in de buurte komt, dan is der altied weh ene van det gruupie den op wach stiet. As ut mut vlieg ze un stukkie wieder. Moch det nie meugeluk wenne, dan beginte te kleppen met ziene snavel en goat ze vot. Ma ok det is mooj ai ze zo ziet zweem in de luch met hun oranje pootn achteruut. Det is noe iets wat ik nie kan. Vliegnek ut dan oaver, ma det snap ie zelf ok weh... toch?

Wat mie nog weh is oppeval'n, dat er nie oaverdreem meer geboorte bordjes langs de weg stoat as aans. Messchien dat wie doar oaver neegn moand weer is mut goan kiekn. Dan wet wie ut zeker, dat dit speukie noe woarheid is of dat ut boakersproat is.

Snee op de stroate.

Vemaakeluk is ut weh um te ziene, hoe Nederlaand gelieke in paniek is, as de eerst snee in disse winter valt. Met muujte kunt ze eene landingsbaane vriej hoaln bie schiphol. De NS loat gelieke minder treinen riene. Ut zolt wut riekeluk e'streu'jt woar un plan veur e'maakt is. De heele infrastruktuur is direct in de warre.

Ma an de andere kaante lig ut plan ok kloar, veur as ut is zo wiet is. De stempel koode oranje of rood veur ut weer wut offe geem. Iedereene wut anneroane um bie huus te bliem. Eigenluk bes weh gek. Der riedt minder bussen en treinen, ma hier goat wie toch a völle met oons eigen auto de weg op en det wet ze ok weh. Ie mut gewoon veurzichtig riene en goed uutkieken. Aj dan ok nog is voldoende ofstand hoalt, dan heb ie tied genoch um te remmen of bie te stuurén.

Dus hoe muuluk kan ut wenne bie un paar centiemeeter snee.

Kiek as der noe gelieke un halve meter lag of nog meer, dan goa'j der vanzelf weh aans over denken. Aj dan de deure niet uut hoeft, dan blief ie bie huus.

Dan zal ok iedereene kunnen begriepen daj de deure nie uut kunt. Dan is weh van belang daj genoch etten en drinken in huus hebt veur un paar daagn, want völle langer duurt ut noe meestal nie in Nederland. De beveurroading bie de winkels zal dan ok net zo muuluk wenne. Doar muj dan ok weer begrip veur op kunnen brengen. Want ok die sjofeurs woagt hun leam um met dit weer de weg op te goane. Zie hebt vaake nogal wat an gewich bie zich en aj doar met in de slip komt, doar wuj nie an denken.

Ut hef ziene veurdeelen ok weh. Noe wut der minder hard e'reene op de weg en ie gebruikt ok gin mobiele telefoon meer tijdens ut riene, umdat ie de beide haane ant stuur mut hoaln um in ut spoor van un aander te bliem. Wut ut dan gin tied dat wie doar leering uut trekt en int vervolg det aans ok nie meer doet? Mooi, dan heb wie det bie deze offesprökken.

Stöppels op ut laand.

Aj in de winter wel is un frisse neuze wult haaln, dan kom ie der weh is langs. Van die zwatte akkers met stöppels der op. Det bint olde maislaanden e'wes. Aj goed noa goat, bint det ok gewoon eenjoarige planten. Ut laand wut goed bemest in ut veurjoar, dan wut ummeploegd. Noa em rust hemme kreegn, kump ut zoad der in. Dan begint ut wachen. Noa un aantal wekke kump ut gewas langzaam uut de grond. Dan mut der weh e'spuit wun, want ut onkruid mag nie van ut plantie winnen. Soort van Russiese praktijken dus. De stengels schiet langzaam de luch in tut weh un paar meter hoog. Het blef toch aaltied weer un fasinierend gezichte, tut daj der helemoal achter zit en weinig van oe of kunt kieken.

Dan kump ut spannendste gedeelte. As de stengel begint met puberen. Zie kriegt dan de board in de... eh stengel, zeg ma. Doar mut uiteindeluk de maiskolven in kommen. Hoe meer boarden, hoe better. As ze noa un half joar begint te verkleuren, dan bint ze riepe. Grote maiskneuzers bint dan van vrog tut laate in de weer um alle boeren te bedienen. Zo wut ut gehakselde mais noa de paskoele e'brach en oppe-sloane in

grootte bulten. Dan heb de koejen swinters ok oarig vers voer, net as wie ut etten uut ut diepvries haalt. Ma noe dwaal ik un bettie of, want de stöppels blijft stoane op ut laand. De wottels hebt alle grondstoffen uut de groand e'haald en na boam transporteerd. Zo kon den stengel mooj gruujen. Noa al det wark blef het achter op ut laand. Ie blijft doar stoane in weer en wind. Kriegt ut hele joar te maaken met storm, regn, en aandere winterse neerslag. As ut dan ok nog is hard giet vriezen, dan kregge nog koale vuute ok. Langzaam rot ie dan ok weg. Vegetten veur al ut wark waj heb e'doane. Int veurjoar aj dan helemoal zwak bint, dan krieg ie ok nog stront over de kop, tutdaj messcharp ummedreit wut en ut oe zwat veur de oogen wut. Dan wet ie daj de strijd verleurn hebt. Oene opvolger stiet dan a weer kloar, veurdat ie den ok ma een keer waarschuwen kon. Gin wonder dat ze dan ok zegt, dat de natuur hard is.

Hoop dat je van deze verzameling hebt genoten.

Op mijn website staan nog meer verhalen en gedichten in deze bundelvorm.

Kom, kijk en download op:

<https://haarle15.jouwweb.nl/verhalen-gedichtenbundels>

Tot gauw.

Met vriendelijke groet,
Martin Wichink.